

(อม.๓๕)
คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๒/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๑๐/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายนิรศร ทองธีรราช	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลยอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสกลนคร สังกัดพรรคเพื่อไทย จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่วมกันลงชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ (ร่างรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ วรรคหนึ่ง และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔) ต่อประธานรัฐสภา ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญบรรจุเข้าวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง วาระที่สองและวาระที่สาม ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๖ ต่อเนื่องกันตามลำดับ จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ กรณีห้ามมิให้จับกุมคุมขังหรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวนในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติมีผลใช้บังคับในวันดังกล่าว เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิกลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ และเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลากลางวัน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เรื่องให้สมาชิกวุฒิสภาที่มีสมาชิกภาพอยู่ในวันที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับยังคงมีสมาชิกภาพและปฏิบัติหน้าที่วุฒิสภาต่อไป ในวันดังกล่าว เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ ตามที่มีสมาชิกรัฐสภาอื่นเสนอญัตติขอปิดการอภิปรายตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จำเลยเข้าประชุมร่วมกันของรัฐสภาทั้ง ๒ วัน ดังกล่าว จำเลยใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบ นำบัตรประจำตัวและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นบัตรจริงของจำเลยและของสมาชิกรัฐสภารายอื่น จำนวนหลายใบอันเกินกว่าจำนวนบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเลยและสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งจะพึงมีและใช้ได้เพียงคนละ ๑ ใบ คนละ ๑ เสียง มาใช้แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนของจำเลยแสดงตนและออกเสียงแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น โดยเสียบบัตรแสดงตนและลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวหมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องออกเสียงลงคะแนน และกดปุ่มเพื่อแสดงตนและลงคะแนนคราวละหลายใบ ในการออกเสียงลงคะแนนในคราวเดียวกัน และจำเลยออกเสียงลงคะแนนในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖

ให้ปิดการอภิปราย อันเป็นการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเกินกว่า ๑ เสียง ในการลงคะแนนมติในแต่ละครั้ง การกระทำของจำเลยทั้งสองครั้งเป็นการขัดต่อหลักการพื้นฐานของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่สมาชิกรัฐสภาปฏิญาณตนไว้ ขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภาที่ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม ที่กำหนดให้ สมาชิกคนหนึ่งมีเพียงหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน การกระทำของจำเลยมีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนน ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริตบิดเบือนขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับ การประชุมรัฐสภาโดยชัดแจ้ง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของผู้แทนปวงชนชาวไทย อันเป็นการกระทำการ ในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีอาชญากรรมที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในกระบวนการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายและข้อบังคับการประชุมรัฐสภา จนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมิชอบ การพิจารณาและลงมติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นการกระทำ ที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ ในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทยโดยส่วนรวม กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของรัฐสภา อันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและสมาชิกรัฐสภาอื่น ประชาชน ผู้มีชื่ออื่นและเป็นการกระทำโดยทุจริต เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา แขวงจันทรเสนา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำเลยเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลย ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๗/๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำคุกในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้รับโทษต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลย มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ เป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้ลงโทษจำคุกกระทงละ ๑ ปี คำเบิกความของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกกระทงละ ๘ เดือน รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๑๖ เดือน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยกระทำความผิดใด ๆ มาก่อน ก็ไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอลงโทษแก่จำเลย ส่วนที่โจทก์มีคำขอให้นับโทษคดีนี้ต่อจากโทษของจำเลย ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๘/๒๕๖๕ ของศาลนี้ นั้น เนื่องจากคดีดังกล่าวศาลยังมิได้มีคำพิพากษา คำขอส่วนนี้จึงให้ยก

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของจำเลย พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามหนังสือรับรองเอกสารหมาย จ. ๖๔ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยกับคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาร่วมกันลงชื่อ เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา โดยเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เป็นรายมาตรา รวม ๓ ฉบับ ประธานรัฐสภาส่งสำเนาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณา และลงมติ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ขณะเกิดเหตุ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา วาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ ครั้นเวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุมแจ้งให้สมาชิก ลงมติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในมาตรา ๙ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ต่อมาวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราครั้งที่ ๑๐

(สมัยสามัญทั่วไป) เพื่อพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในมาตรา ๑๐ จำเลยเข้าร่วมประชุมด้วย ครั้นเวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ประธานในที่ประชุม ขอมติที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาปิดการอภิปรายในมาตรา ๑๐ จำเลยร่วมแสดงตนและลงคะแนนด้วย ตามรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเอกสารหมายเลข ๕๙ ถึง ๖๒ การประชุมรัฐสภาพิจารณา ร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นวาระที่สองทั้งสามร่าง แต่ก่อนถึงกำหนดประชุมเพื่อพิจารณา ร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ วาระที่สาม สมาชิกรัฐสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคดีนี้ว่า วิธีการในการแสดงตน และลงมติในการพิจารณาญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะสมาชิกรัฐสภาคนหนึ่งย่อมมีหนึ่งเสียงในการออกเสียงลงคะแนน แต่จากพยานหลักฐานในการไต่สวนชี้ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑๖๒ (จำเลย) เป็นสมาชิกรัฐสภา ได้ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและออกเสียงลงคะแนนคราวละหลายใบ หมุนเวียนใส่เข้าไปในเครื่องอ่านบัตร และกดปุ่มแสดงตนติดต่อกันหลายครั้ง รับฟังได้ว่ามีสมาชิกรัฐสภาหลายรายมิได้มาออกเสียงลงมติ ในที่ประชุมรัฐสภาในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ (ฉบับที่หนึ่ง) แต่มอบให้ สมาชิกรัฐสภาบางรายใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๖ วรรคสาม และขัดต่อข้อบังคับ การประชุมรัฐสภา ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ เอกสารหมายเลข ๒๓ ส่วนที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องเรียนสมาชิกรัฐสภา ๓๑๒ คน ตามเอกสารหมายเลข ๒๑ นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ ว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดทางอาญาฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ ตามเอกสารหมายเลข ๗ โจทก์จึงฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจรับคำร้องเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยไว้พิจารณา เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มิได้บัญญัติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากอัยการสูงสุดก่อน และอัยการสูงสุดเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการยื่นคำร้อง ที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้และได้วินิจฉัยคำร้องตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องเอาความเห็นที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหลักในการไต่สวน ทำให้การไต่สวนไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกันนั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/๒๕๕๖ พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะเรื่องกระบวนการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่มีประเด็นเรื่องความรับผิดชอบทางอาญา การที่บุคคลใดจะมีความผิดและต้องรับโทษทางอาญาหรือไม่อย่างไร เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการเป็นคดีอาญาอีกส่วนหนึ่งตามบทกฎหมาย กระบวนพิจารณาพิพากษาคดีอาญามีความแตกต่างจากการพิจารณาและวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงตามความจริงที่เกิดขึ้น แล้วมีความเห็นหรือคำวินิจฉัยได้เอง ไม่ว่าจะมีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็ตาม คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานในคดีนี้ นอกเหนือไปจากที่ปรากฏในคดีของศาลรัฐธรรมนูญ และจำเลยย่อมมีสิทธิชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเสนอพยานหลักฐานประกอบการชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ส่วนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการไต่สวนข้อเท็จจริงเท่านั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่แล้ว แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ชี้มูลความผิดโดยอาศัยเหตุที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลผูกพันคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการแจ้งข้อกล่าวหา ๒ ครั้ง จำเลยได้รับแจ้งข้อกล่าวหาเพียงครั้งเดียว ในครั้งแรกตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ฉบับลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ แจ้งข้อกล่าวหาเรื่องการใช้บัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า ๑ เสียง ระบุวันกระทำความผิดวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยต่อสู้ว่าไม่มีวัน เวลา และรายละเอียด ส่วนครั้งที่สองตามบันทึกแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ระบุวันกระทำความผิด ๒ วัน ในวันที่ ๑๐

และวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ จำเลยไม่เคยได้รับทราบ เป็นเหตุให้จำเลยไม่เข้าใจและผิดพลาดไม่ได้ ยื่นคำชี้แจง และขาดโอกาสแสวงหาหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา จำเลยทราบเมื่อมีการฟ้องเป็นคดีนี้ ว่าคำกล่าวหาในวันเดือนปีและเวลาตามฟ้อง การแจ้งข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งที่สอง จึงมิชอบด้วยกฎหมายนั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า ภายหลังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาฉบับลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๖๘ แล้ว จำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจงข้อกล่าวหา โดยมีข้อความระบุว่า จำเลยได้รับทราบข้อกล่าวหา และได้รับสำเนาข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ขอให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา และมีความประสงค์จะทำหนังสือชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป ต่อมาจำเลยมีหนังสือขอเลื่อนการชี้แจง ข้อกล่าวหาอีกหลายครั้งตามเอกสารหมายเลข จ. ๗๒ ซึ่งในแต่ละฉบับต่างอ้างถึงบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ตามเอกสารหมายเลข จ. ๖๘ ทั้งสิ้น อีกทั้งจำเลยชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นหนังสือระบายรายละเอียดเกี่ยวกับ เหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าจำเลยรับทราบการแจ้งข้อกล่าวหาทั้งสองครั้ง การแจ้งข้อกล่าวหาชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องโดยชอบ อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิด ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ทำนองว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับฟังข้อเท็จจริงคลาดเคลื่อน เนื่องจาก คลิปวิดีโอที่ ๒ รายการที่ ๒ ตรงกับคลิปวิดีโอที่ ๒ รายการที่ ๒ รวมถึง คลิปวิดีโอที่ ๓ รายการที่ ๓ เป็นคลิปวิดีโอที่มีการถ่ายไว้ใน การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดอื่น มิใช่ในการพิจารณา ร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙ ในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๗.๓๓ นาฬิกา และการพิจารณา ร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐ ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๑๖.๔๓ นาฬิกา ตามฟ้อง พยานหลักฐานดังกล่าว จึงไม่น่ารับฟังและคำให้การของ นางสาวรังสิมา รอดรัศมี ที่ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และในชั้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เปลี่ยนไปมาในข้อเท็จจริงเดียวกัน ขัดแย้งกับพยานปาก นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงไม่มีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ นั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า การพิจารณาว่าการกระทำของจำเลยจะเป็นความผิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๒๓/๑ ดังที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามาหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาว่าจำเลยมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ และมีเจตนาพิเศษเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือมีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต คือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความจาก นางสาวรังสิมา ประจักษ์พยาน ให้ถ้อยคำยืนยันประกอบคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๑ และที่ ๒ คลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ ว่า บุคคลในภาพเคลื่อนไหวคือจำเลย ชื่นไต่สวน จำเลยดูภาพจากคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ แล้วเบิกความรับว่า บุคคลในภาพเคลื่อนไหวตามคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ เป็นจำเลย จึงสนับสนุนคำเบิกความพยานปาก นางสาวรังสิมา ให้น้ำหนัก ประกอบกับในชั้นไต่สวน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๖ วจ. ๙ และ จ. ๑๑๔ ไปตรวจพิสูจน์ที่กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามคำแถลงของโจทก์และจำเลย โดยมี พันตำรวจโท นิติ อินทลักษณ์ นักวิทยาศาสตร์ (สบ.๑) กลุ่มงานตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ถ้อยคำประกอบรายงานการตรวจพิสูจน์ตามเอกสารหมาย ศ. ๑ ยืนยันผลการตรวจพิสูจน์ว่าไม่พบร่องรอยการตัดต่อของคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ และยังมี นางอัจฉรา จุ้ยนิยม เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบโสตทัศนูปกรณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ถ้อยคำยืนยันว่า เสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๒ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาตามเอกสารหมาย จ. ๕๙ แผ่นที่ ๓๐๖๘ และแผ่นที่ ๓๐๖๙ ส่วนเสียงที่ปรากฏในคลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ และหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๑ ตรงกับข้อความที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมรัฐสภาตามเอกสารหมาย จ. ๖๐ แผ่นที่ ๓๒๔๓ ถึงแผ่นที่ ๓๒๔๕ เป็นเวลาเดียวกันกับที่มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ตามฟ้อง ทั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเปิดคลิปวิดีโอทัศนัยให้พยานหลายปากดูต่อหน้าโจทก์และจำเลยด้วยแล้ว พยานหลักฐานตามทางไต่สวนล้วนสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ทำให้เชื่อได้ว่า คลิปวิดีโอทัศนัยหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๒ เป็นภาพเหตุการณ์ลงคะแนนระหว่างที่มีการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

ส่วนคลิปปิดทัศน์หมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ เป็นเหตุการณ์ลงมติปิดการอภิปรายที่มีการพิจารณา ร่างแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมีภาพจำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเอยและสมาชิกรายอื่น เสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกอื่น ที่จำเอยกล่าวอ้างว่าวัตถุประสงค์ พยานหมาย วจ. ๖ รายการที่ ๒ และหมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ เป็นภาพการประชุมร่างพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดอื่น ที่ถูกนำมาตัดต่อไม่น่าเชื่อถือนั้น เป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน จึงไม่น่าให้นักให้รับฟัง แม้พยานปาก นางสาวรังสิมา ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และศาลรัฐธรรมนูญ แตกต่างจากถ้อยคำ ในชั้นไต่สวนไปบ้าง ก็เป็นเพียงข้อแตกต่างเกี่ยวกับบุคคลผู้ถ่ายภาพเคลื่อนไหวในขณะที่เกิดเหตุ และการส่งมอบภาพเคลื่อนไหวให้แก่ นายอภิสิทธิ์ ซึ่งเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยมิใช่สาระสำคัญ เพราะพฤติการณ์ที่จำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนนที่เป็นบัตรจริงของจำเอย และสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทนสมาชิกรัฐสภารายอื่น ได้ถูกบันทึกไว้จริง แม้คลิปปิดทัศน์หมาย วจ. ๒ รายการที่ ๓ ปรากฏภาพบางส่วนเช่นเดียวกับ คลิปปิดทัศน์หมาย วจ. ๙ รายการที่ ๓ แต่มีเสียงแตกต่างกันและเป็นการแอบถ่าย ก็ไม่ทำให้พยานหลักฐาน ที่ถูกตรวจพิสูจน์แล้วไม่พบบรรยายการตัดต่อนั้น ไม่น่าให้นักให้รับฟังแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงรับฟังได้ว่า จำเอยนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงคะแนน ที่เป็นบัตรจริงของจำเอยและสมาชิกรัฐสภารายอื่นเสียบเข้าไปในเครื่องลงคะแนนหลายใบเพื่อลงคะแนนแทน ในการพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๙ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ และการประชุมเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับที่มา ของสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ อันเป็นการละเมิดหลักการพื้นฐาน ของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๒ ที่ใช้บังคับขณะเกิดเหตุ ทั้งเป็นการขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริต ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิญาณตนไว้ตามมาตรา ๑๒๓ และขัดต่อหลักการออกเสียงลงคะแนน ตามมาตรา ๑๒๖ วรรคสาม จำเอยกระทำโดยมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ตามบทนิยามของพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นการปฏิบัติอย่างใด ในตำแหน่งหรือหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีขอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ปวงชนชาวไทย ฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกวุฒิสภาอื่น ประชาชน

และผู้มีชื่ออื่น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นความผิดตามฟ้อง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการสุดท้ายว่า มีเหตุให้ลงโทษสถานเบา รอการลงโทษ หรือรอการกำหนดโทษ หรือไม่ จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่เคยมีประวัติในการกระทำความผิดมาก่อน เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีเป็นคนดี ประกอบอาชีพสุจริต เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสกลนคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ภายหลังเกิดเหตุไม่มีบุคคลใดกล่าวอ้างว่าจำเลยนำบัตรลงคะแนนอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แทนตนนั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้ดุลยพินิจวางโทษจำคุก กระทั่ง ๑ ปี ก่อนลดโทษให้หนึ่งในสามนั้น เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข และพฤติการณ์ที่จำเลยกระทำผิดเป็นเรื่องร้ายแรง ไม่มีเหตุสมควรที่จะรอการลงโทษหรือรอการกำหนดโทษ ให้แก่จำเลย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

พิพากษายืน.

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นายเกษิตศ มงคลศิริภัทรา

นางวยุรี วัฒนวรลักษณ์

นายธนิต รัตนผล

นายสิทธิโชติ อินทวิเศษ

นายณพรัตน์ สีสืบประเสริฐ

นายจักรกฤษณ์ อนันต์สุชาติกุล

นายทรงพล สงวนพงศ์